

عنوان مقاله:

مسئولیت مدنی؛ منطق واحد یا متکثر

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش حقوق خصوصی، دوره 12، شماره 44 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسنده:

ایرج بابائی - دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

علی رغم گستردگی مباحث و احکام فقه اسلامی در مورد تدارک خسارت وارده به دیگری، تا قبل از رواج حقوق مسئولیت مدنی، این مباحث هیچ گاه به عنوان دانش و موضوعی مستقل و یکپارچه در حقوق ایران مطرح نشده بود. از آنجاکه منطق دکترین این مبحث از دیگر کشورها و به خصوص حقوق فرانسه و خانواده رومی-ژرمنی به حقوق ایران راه یافت، حقوق دانان ایرانی تحت تاثیر این نظام های حقوقی، رویکردی وحدت گرا نسبت به مباحث مسئولیت مدنی داشته اند؛ بدین نحو که منطق کلی و واحدی را در تمامی موارد ایراد خسارت به غیر، اعمال کرده و از این منطق و قواعد، احکام حقوقی استخراج می کنند، ولی این رویکرد با نگرش فقه اسلامی به موضوع ایراد خسارت مغایر است و لذا منتهی به استنتاج و استخراج قواعد و احکام حقوقی متفاوت با احکام و منطق فقه اسلامی می شود. فقها نگاهی متکثر به موضوعات ایراد خسارت و ضمان تدارک این خسارات دارند و احکام موضوع را با توجه به نوع خسارت و نحوه ایراد ضرر در چارچوب های متفاوت طبقه بندی و استخراج می کنند. ریشه بسیاری از تعارضات و سوء تفاهمات میان حقوق دانان و فقها درباره مسائل مسئولیت مدنی و ضمان قهری همین اختلاف نگاه است.

کلمات کلیدی:

مسئولیت مدنی، مفهوم مسئولیت مدنی، منطق مسئولیت مدنی، اتلاف و تسبیب، غصب، مزاحمت، ضمان قهری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1919253>

